

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۰۶/۲۷ شماره ابلاغیه: ۱۶۰۱۱/۱/۱۰۴۵ تاریخ ابلاغیه: ۱۳۹۷/۰۸/۰۲

آیین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی و بند(پ) ماده ۱۰۶ و ماده ۱۰۹ قانون برنامه پنجم توسعه کشور

جناب آقای دکتر مجید اکبریپور

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

به پیوست آیین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی و بند (پ) ماده ۱۰۶ و ماده ۱۰۹ قانون برنامه پنجم توسعه کشور که در تاریخ ۱۳۹۷/۶/۲۷ در بیست و هفتمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور به تصویب رسیده و به استناد اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) تحت شماره ۱۶۰/۱/۱۰۴۰ به تاریخ ۱۳۹۷/۷/۷ جهت اجرا ابلاغ گردیده، ارسال می گردد.

دبیر کمیته دائمی و رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور

سرتیپ پاسدار غلامرضا جلالی

مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی):

« هر ملتی هم که به فکر دفاع از خود نباشد و خود را آماده نکند در واقع زنده نیست، هر ملتی هم که اهمیت دفاع را درک نکند به یک معنا زنده نیست، ما نمی توانیم چشم و قدرت تحلیل داشته باشیم توطئه عمیق عناد آمیز استکبار علیه اسلام و انقلاب و نظام اسلامی را بینیم در عین حال به فکر دفاع نباشیم خدا آن روز را نیاورد که این ملت و برگزیدگانش از تهاجم عنودانه خباثت آمیز استکبار جهانی و در رأس آنها آمریکا دچار غفلت بشود. »

وزیر محترم کشور

وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

رئیس محترم کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی

سردار رئیس محترم سازمان پدافند غیرعامل کشور

به استناد ماده ۸ اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) در تاریخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۷ بیست وهفتمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور تشکیل و آیین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی و بند (پ) ماده ۱۰۶ و ماده ۱۰۹ قانون برنامه پنجم ششم توسعه کشور موضوع ماده نه اساسنامه، پیشنهادی آن سازمان را بررسی و به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی و بند(پ) ماده ۱۰۶

و ماده ۱۰۹ قانون برنامه پنجم ششم توسعه کشور

مقدمه

تصویب بند پیشنهادی ستادکل نیروهای مسلح در موضوع پدافند غیرعامل در سال ۱۳۸۴ توسط مجلس شورای اسلامی و درج آن در قانون برنامه پنجم ششم چهارم توسعه جمهوری اسلامی ایران، بعنوان اولین گام پیرامون قانون گذاری در مباحث پدافند غیرعامل محسوب می گردد که پیرو آن آیین نامه اجرایی مربوطه با عنوان آیین نامه اجرایی بند ۱۱ ماده ۱۲۱ قانون برنامه چهارم توسعه کشور از طرف دولت وقت ابلاغ شد. تکرار این بند تحت عنوان بند ک ماده ۲۰۱ در قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه کشور و اخذ تأییدیه بر آیین نامه اجرایی آن از مقام معظم رهبری و نیز تصویب اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور توسط معظم له، منجر به پیشنهاد ماده ۵۸ قانون احکام دائمی در موضوع پدافند غیرعامل از طرف دولت در سال ۱۳۹۵ و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی شد.

ماده ۵۸ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور با توجه به وجود ۲ آیین نامه اجرایی برای احکام سابق در برنامه های چهارم و پنجم و بند(پ) ماده ۱۰۶ و ماده ۱۰۹ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه کشور به دلیل تغییر شرایط پیش گفته نیاز به تبیین، تعریف و شفاف سازی مفاهیم و تدوین فرآیند اجرای آن دارد که آئین نامه حاضر به این منظور تهیه و تدوین می گردد.

ماده ۱- هدف

اجرای نمودن، تبیین مفاهیم و جهت دهی و هماهنگی دستگاه ها، روان سازی و تسهیل در اجرای ماده ۵۸ قانون احکام دائمی و بند (پ) ماده ۱۰۶ و ماده ۱۰۹ قانون برنامه پنجم ششم توسعه کشور

ماده ۲- اسناد بالا دستی مرتبط

(۱) تدابیر و فرامین ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

(۲) سیاستهای کلی نظام در حوزه پدافند غیرعامل و سایر حوزه های مرتبط

(۳) سیاست های دفاعی کشور

۴) اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور، مصوب مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور و قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران

۶) مصوبات شورای عالی فضای مجازی

ماده ۳- تعاریف و اختصارات

اصطلاحات و واژه های به کار رفته در این آئین نامه دارای مفاهیم و معانی مشروح مربوط زیر است:

۱) پدافند غیرعامل: مجموعه اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت های ضروری، ارتقاء پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می شود.

۲) اصول پدافند غیرعامل: عبارت است از مفاهیم بنیادین دفاعی که دستیابی به اهداف پدافند غیرعامل را تسهیل و تضمین می نماید.

۳) کمیته دائمی: کمیته دائمی پدافند غیرعامل

۴) سازمان: سازمان پدافند غیرعامل کشور

۵) اماکن و تاسیسات حیاتی: اماکن و تاسیساتی هستند که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض، تخریب واقع شود و یا به کنترل دشمن درآیند، خسارت جبران ناپذیری به کشور وارد می شود و یا زندگی عادی مردم دچار اختلال می گردد.

۶) اماکن و تاسیسات حساس: اماکن و تاسیساتی هستند که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض، تخریب واقع شود و یا به اشغال و کنترل دشمن درآیند، زیان کلی به کشور وارد شود و یا زندگی مردم تا حدودی مختل می گردد.

۷) اماکن و تاسیسات مهم: اماکن و تاسیساتی هستند که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض و تخریب واقع شده و یا به اشغال و کنترل دشمن درآیند، مشکلاتی برای کشور ایجاد می شود و یا زندگی عادی بخشی از مردم مختل می گردد.

۸) طرح های حساس و مهم: به طرح هایی که اجرای آنها منجر به ایجاد اماکن و تاسیسات حیاتی، حساس و مهم می شود اطلاق می گردد.

۹) تاسیسات زیربنایی: عبارت است از تاسیسات زیرساختی مانند برق، گاز، راه، انرژی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امثال آن است که تامین نیازهای اساسی، اداره امور شهر، استان و کشور و تداوم حیات و فعالیت مردم به آن وابسته است.

۱۰) شریان های اصلی و حیاتی: به شبکه های زیرساختی و ارتباطی که نقش اصلی و حیاتی در تامین نیازهای اساسی اداره کشور و امور مردم را دارند اطلاق می شود.

۱۱) سوانح غیرطبیعی: به سوانح انسان ساخت ناشی از جنگ، درگیری های مسلحانه و امثال آن، که در عملکرد جامعه اختلال جدی ایجاد نماید و منجر به خسارات زیست محیطی، مادی و بشری شود سوانح غیرطبیعی گفته می شود.

۱۲) سامانه پایش، هشدار، خنثی سازی: به مجموعه ای نظام یافته و منسجم از سخت افزار و نرم افزارهایی که در یک شبکه به هم پیوسته و هوشمند سازماندهی و ساماندهی شده و تهدیدات متصور بر مراکز و زیرساخت های حیاتی، حساس و مهم را مراقبت و پایش نموده و احتمال و امکان بروز تهدید را اعلام و خنثی سازی آن را راهبری می نماید، گفته می شود.

۱۳) تهدیدات نوین: توانایی و استعداد دشمن در استفاده از سلاح غیرمتعارف از جمله زیستی، شیمیایی، هسته ای، الکترومغناطیس، سایبری و فناوریانه برای ایجاد خطر و آسیب به جمعیت، محیط زیست و حیات انسانی و موجودات زنده تهدیدات نوین گفته می شود.

۱۴) دستگاه اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری: کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاه هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح و یا ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک ها و بیمه های دولتی، دستگاه های اجرایی نامیده می شوند.

ماده ۴- حوزه شمول آیین نامه

۱) کلیه مراکز، تاسیسات و شریان های حیاتی، حساس و مهم موجود در حال بهره برداری، در حال ساخت و طرح های در دست مطالعه

۲) کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری

۳) عموم مردم شامل اقشار، صنوف، کارمندان و کارگران

ماده ۵ - وظایف دستگاه ها

الف: رعایت اصول پدافند غیرعامل در مطالعه، طراحی، و اجرای طرح های حساس و مهم و نیز تاسیسات زیربنایی و ساختمان های حساس و شریان های اصلی و حیاتی کشور

۱) سازمان موظف است معیارها و الگوی سطح بندی اماکن و تاسیسات حیاتی و حساس و مهم را تهیه و پس از تصویب کمیته دائمی به دستگاه های ملی و استانی ابلاغ نماید.

۲) دستگاه های اجرایی موظفند تاسیسات زیربنایی و ساختمان های موجود، در حال ساخت، و طرح های حساس و مهم در دست مطالعه خود را براساس دستورالعمل ابلاغی سازمان سطح بندی و جهت تصویب به سازمان پیشنهاد کنند.

۳) دستگاه های اجرایی ملی و استانی موظفند طرح مصون سازی تاسیسات زیربنایی، ساختمان های حساس و شریان های اصلی و حیاتی خود را با بکارگیری مشاورین ذی صلاح و مورد تأیید سازمان تهیه و پس از تأیید سازمان از منابع دستگاه مربوطه اجرا نمایند.

۴) سازمان موظف است مطالعه، طراحی و اجرای طرح مصون سازی و کاهش آسیب پذیری دستگاه های اجرایی ملی و استانی را راهبری و بر اجرای آن نظارت

کند.

تبصره: سازمان موظف است طرح های مصون سازی تاسیسات زیربنایی ساختمان حساس و شریان های اصلی و حیاتی را براساس اصول و ملاحظات پدافند غیرعامل مصوب کمیته دائمی، تصویب و حسب مورد، تصویب طرح های پدافند غیرعامل مراکز مهم را به کمیته پدافند غیرعامل دستگاه های اجرایی ملی و استانی تفویض کند.

ب: آموزش عموم مردم توسط دستگاه های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون خدمات کشوری به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیرطبیعی

۱) دستگاه های اجرایی ملی و استانی مکلفند براساس سیاست های آموزشی ابلاغی سازمان طرح درس، محتوا و برنامه لازم برای آموزش مخاطبین خود را در موضوعات پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیرطبیعی تهیه و در برنامه های آموزشی سالانه خود درج و اجرا نمایند.

۲) دستگاه های آموزشی و فرهنگی کشور اعم از: سازمان صدا و سیما، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حوزه های علمیه، جمعیت هلال احمر و شهرداری ها و سایر دستگاه های ذی ربط مکلفند برنامه ها و متون آموزشی پدافند غیرعامل برای عموم مردم را براساس سیاست های آموزشی سازمان تهیه و پس از تایید سازمان در برنامه های سالانه خود درج و بر اجرای آن نظارت کنند.

۳) سایر دستگاه های اجرایی مشمول قانون مکلفند برنامه های آموزشی کارکنان و جامعه مخاطب خود را متناسب با سیاست های آموزشی پدافند غیرعامل اجرا کنند.

۴) سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است آموزش پدافند غیرعامل را در برنامه دوره های ضمن خدمت کارکنان لحاظ و بر اجرای آن نظارت کند.

۵) دستگاه های اجرایی مشمول این ماده موظفند با اجرای **رزمایش دوره ای** و نوبه ای آموزش ها و آمادگی کارکنان و جامعه مخاطب خود را براساس تقویم، برنامه و سناریوهای ابلاغی و نظارت سازمان ارزیابی و کنترل کنند.

۶) نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مفاد آموزشی پدافند غیرعامل را مطابق با سیاست های آموزشی ستادکل نیروهای مسلح در دوره آموزشی نیروها اعم از پایور و وظیفه، لحاظ و بر اجرای آن نظارت کنند.

۷) سازمان موظف است به منظور **آموزش، رزمایش و فرهنگ سازی پدافند غیرعامل** با همکاری وزارت کشور نسبت به کمک به تشکیل سازمان های مردم نهاد در حوزه پدافند غیرعامل به عنوان نهاد همکار اقدام و فعالیت آنها در این حوزه را نظارت و راهبری نماید.

۸) سازمان بسیج مستضعفین موظف است با نظارت و راهبری سازمان، آموزش، رزمایش و فرهنگ سازی پدافند غیرعامل سایر اقشار کشور را با همکاری بسیج دستگاه های اجرایی و سازمان های مردم نهاد اجرا نماید.

پ: ایجاد سامانه پایش، هشدار، خنثی سازی درخصوص تهدیدات نوین در مراکز مذکور

۱) دستگاه های اجرایی ملی و استانی موظفند برابر مصوبه شماره ۱۶۰/۱/۸۰۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۴ کمیته دائمی سامانه رصد، پایش و تشخیص را مبتنی بر تهدیدات نوین با استفاده از شبکه ارتباطی امن و پایدار ایجاد نمایند.

۲) سازمان دستورالعمل و نظامات هشدار، ایجاد آمادگی، پیشگیری، خنثی سازی و آمادگی مقابله با تهدیدات نوین و پیامدهای آن را تهیه و به دستگاه های ذی ربط ابلاغ نماید.

۳) دستگاه های اجرایی ملی و استانی موظفند اقدامات لازم جهت آموزش، تمرین، رزمایش و عملیات خنثی سازی پیامدهای ناشی از تهدیدات نوین را بصورت نوبه ای و برنامه ای با هدایت و راهبری سازمان، انجام دهند.

۴) دستگاه های اجرایی ملی و استانی موظفند سامانه پدافند رایانیک (سایبری) دستگاه خود را در سطح ملی و استانی مبتنی بر نظام پدافند سایبری مصوب کمیته دائمی، با هماهنگی و راهبری سازمان به شرح زیر ایجاد و فعال نمایند؛

• نظام رصد، پایش، تشخیص و هشدار دهی تهدیدات سایبری

• نظام تعیین وضعیت و مدیریت صحنه پدافند سایبری و پاسخ

• نظام کاهش آسیب پذیری، مصون سازی و مقاوم سازی زیرساخت های سایبری

• نظام آموزش، تمرین، رزمایش و ارتقای آمادگی و برگزاری رزمایش

۵) سازمان/ قرارگاه پدافند سایبری موظف است سامانه رصد، پایش، تشخیص و هشدار تهدیدات و آسیب پذیری های سایبری ملی را بر اساس تدابیر ستادکل نیروهای مسلح در سطح ملی و استانی ساماندهی، راه اندازی، فعال و ارتباط آن را با مرکز ملی سایبری و سامانه دستگاه های اجرایی ملی و استانی برقرار نماید.

۶) سازمان/ قرارگاه پدافند سایبری موظف است با هدف مصون سازی و بی اثر کردن تهدیدات سایبری، نظام پدافند سایبری سرمایه های ملی سایبری و سرمایه های وابسته به سایبر (حیاتی، حساس و مهم) را تهیه، تدوین و اجرا نماید.

۷) دستگاه های اجرایی ملی و استانی که سرمایه های ملی سایبری و سرمایه های وابسته به سایبر (حیاتی، حساس و مهم) را در اختیار دارند موظف اند به منظور جلوگیری از نفوذ و مختل نمودن سامانه های نرم افزاری دستگاه های ذی ربط و توسعه آمادگی ها، مدیران و کارکنان خود را بر اساس نظام آموزش پدافند سایبری مصوب کمیته دائمی و هدایت و راهبری سازمان آموزش داده و توانمند نمایند.

۸) سازمان/ قرارگاه پدافند سایبری موظف است ضمن هماهنگی و هم افزایی با مرکز ملی فضای مجازی (سایبری)، اجرای پدافند سایبری در دستگاه های اجرایی را هدایت، راهبری و نظارت نموده و بصورت سالیانه اقدامات این حوزه را به کمیته دائمی گزارش کند.

۹) به منظور ایجاد هماهنگی بین اقدامات و برنامه های پدافند سایبری در دستگاه های اجرایی "کمیته هماهنگی پدافند سایبری" با مسئولیت سازمان/قرارگاه پدافند سایبری و عضویت مرکز راهبردی افتا (امنیت فضای تبادل اطلاعات)، مرکز ماهر (مدیریت امداد و هماهنگی رخدادهای رایانه ای)، فرماندهی سایبر الکترونیک سپاه و پلیس فتا تشکیل می شود و اقدامات رده های ذکر شده و راهبردهای پدافند سایبری را در اجرا هم افزایی و هماهنگ می نماید.

ت: سایر وظایف

۱) سازمان برنامه و بودجه مسئول لحاظ نمودن مصوبات کمیته دائمی در خصوص نظام و ضوابط فنی مصوب در قالب ضوابط و معیارهای فنی به دستگاه های اجرایی می باشد.

۲) دستگاه های اجرایی موظف اند اعتبار مربوط به رعایت اصول و مقررات پدافند غیرعامل در طرح های مصوب، در دست اجرا و در دست مطالعه ای که اعتبار آنها از محل بودجه عمومی کشور تأمین می گردد را ضمن اعتبار سالانه دستگاه مربوط پیش بینی کنند.

۳) سازمان برنامه و بودجه اعتبار موردنیاز برای اجرای طرح های پدافند غیرعامل طرح های تملک دارایی های سرمایه ای جدید مربوط به دستگاه هایی که از محل بودجه عمومی کشور تأمین اعتبار می گردند را براساس مصوبات کمیته دائمی و پیشنهاد دستگاه های اجرایی و بارعایت مفاد ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) را در لایحه بودجه سالیانه کشور پیش بینی و به تفکیک سال های برنامه توسعه و سال های بعد منظور و در مبادله موافقت نامه با دستگاه مربوط درج می کند.

۴) کلیه شرکت های موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری موظف اند اعتبار موردنیاز برای طرح های پدافند غیرعامل مربوط به مراکز درحال بهره برداری، در دست اجرا یا در دست مطالعه مربوط را از محل منابع داخلی پیش بینی و تأمین کنند.

۵) رعایت اصول پدافند غیرعامل در تمامی طرح های دستگاه های اجرائی که از تسهیلات مالی و سرمایه گذاری خارجی استفاده می کنند به تشخیص سازمان در طراحی، اجرا و بهره برداری الزامی است.

ماده ۶ - سازمان موظف است به منظور تسهیل تصویب طرح های مشمول بند(پ) ماده ۱۰۶ قانون برنامه ششم توسعه ج.ا.ا. شیوه نامه و الزامات تصویب طرح های مشمول این بند را حداکثر ظرف ۳ ماه از ابلاغ این آیین نامه تهیه و به تصویب کمیته دائمی برساند.

ماده ۷ - سازمان موظف است بر حسن اجرای این آیین نامه نظارت نموده و پیشرفت اقدامات را به کمیته دائمی گزارش کند.

ماده ۸ - این آیین نامه در هشت ماده و چهل و نه بند و یک تبصره در تاریخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۷ در بیست و هفتمین جلسه کمیته دائمی به تصویب رسید.

آیین نامه اجرایی ماده ۵۸ قانون احکام دائمی و بند(پ) ماده ۱۰۶ و ماده ۱۰۹ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه کشور مشتمل بر هشت ماده و چهل و نه بند و یک تبصره که در تاریخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۷ در بیست و هفتمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور به تصویب رسید، به استناد تبصره یک ماده نه اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) جهت اجرا ابلاغ می گردد.

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

سرلشکر پاسدار محمد باقری

۱۳۹۸ © حق کپی رایب متعلق به مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی ایران می باشد